

könyv
könyvtár
könyvtáros

1999
május

K O R T Á R S

ABA IVÁN · ABÁDI ERVIN · ABÁDI NAGY ZOLTÁN · ABAFAY GUSZTAV · ABAFFY CSILLA

MAGYAR ÍRÓK

ABAFFY ERZSÉBET · ABEL OLGA · ABEL PÉTER · ABLONCZY ÁGNES · ABLONCZY LÁSZLÓ

1 9 4 5 – 1 9 9 7

ABODY BELA · ABODY RITA · ABRAHÁM JÁNOS · ACS ISTVÁN · ACS JÓZSEF · ACS KAROLY

BIBLIOGRÁFIA

ACS KÁROLY · ACS MARGIT · ACS PÁL · ACS PÉTER · ACS TIVADAR · ACS ZOLTÁN · ACZEL GEZA

ÉS FOTÓTÁR

ACZEL JÁNOS · ACZEL TAMÁS · ADÁM ANIKÓ · ADÁM ÉVA · ADÁM PÉTER · ADÁM TAMÁS

KÖNYV, KÖNYVTÁR, KÖNYVTÁROS

8. évfolyam 5. szám

1999. május

Tartalom

Könyvtárpolitika

Beszélgetés Sebestyén Györggyel, az ELTE tanszékvezetőjével	3
Könyvtárosképzés a hazai felsőoktatásban	8
Az információközvetítő	13
Katsányi Sándor: Az információfogyasztó társadalom, az ifjúság és a könyvtár	15
Sz. Nagy Lajos: A finn könyvtárak felkészülése az integrációra a 90-es évek első felében	17

Műhelykérdések

Nagy Attila: Tiffany vagy Baradlay Jenő	22
--	----

Extra Hungariam

Fogarassy Miklós: Európai integráció: kutatás és dokumentáció a digitális korban	35
---	----

História

Freisinger Jenő: 50 év az egészségügy szolgálatában	38
--	----

Könyv

A Géza-paradigma egy lehetséges megoldása?	45
Az iskolai könyvtár	47
Kertész Gyula: Romániai magyar néprajzi könyvészet 1919–1944	49

Perszonália

Zircz Péter 1927–1999	52
A magyar Maurois	53
Az Informatikai és Könyvtári Szövetség hírei	55
Hírlevél a Magyar Könyvtárosok Egyesülete tagjaihoz	57

From the contents

- Talk with György Sebestyén, Head of the Library and Information Science Department of Loránd Eötvös University, Budapest (3);
Training for librarianship in the Hungarian system of higher education (8);
Sándor Katsányi: The information-consuming society, the youth and the library (15)
Attila Nagy: Changing trends in the reading culture of 10-14-year-olds (22)

Cikkeink szerzői

Fogarassy Miklós, az OSZK-KMK munkatársa; *Freisinger Jenő*, a Magyar Orvosi Könyvtárak Szövetsége elnöke; *Katsányi Sándor*, a FSZEK ny. főosztályvezetője; *Kertész Gyula*, az OSZK ny. osztályvezetője; *Nagy Attila*, az OSZK-KMK osztályvezetője; *Sz. Nagy Lajos*, a 3K szerkesztője

Szerkesztőbizottság:

Biczák Péter (elnök)

**Borostyániné Rákóczi Mária, Kenyéri Kornélia,
Poprády Géza, dr. Tóth Elek**

Szerkesztik:

Györi Erzsébet, Sz. Nagy Lajos, Vajda Kornél

A szerkesztőség címe: Budapest, I. Budavári Palota F épület – Telefon: 224-3791

Közreadja: az Informatikai és Könyvtári Szövetség, a Magyar Könyvtárosok Egyesülete, a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma, az Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum, az Országos Széchényi Könyvtár

Felelős kiadó: **Poprády Géza**, az Országos Széchényi Könyvtár főigazgatója

Készült az OSZK Nyomdaüzemében

Felelős vezető: **Burány Tamás**

Terjedelem: 5,7 A/5 kiadói ív. Munkaszám: 99.085

Lapunk megjelenéséhez támogatást kaptunk a Nemzeti Kulturális Alaptól

Terjeszti az Országos Széchényi Könyvtár

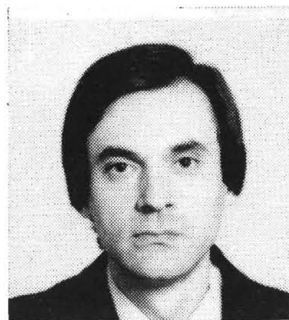
Előfizetési díj 1 évre 3000 forint. Egy szám ára 250 forint

HU-ISSN 1216-6804

„Modernizáció, valamint a könyvtáros szakmával való kapcsolatok továbbfejlesztése”

*Beszélgetés Sebestyén Györggyel,
az ELTE Könyvtártudományi–Informatikai Tanszékének
vezetőjével*

Kedves Gyurka, nevedet és tanszékvezetői voltodat nyilván mindenki ismeri a szakmából, életutadról azonban pontosat kevesen tudhatnak. Része lehet ebben közmondásos szerénységednek, megnyilvánulásaid, publikációid abszolút szakszerűségének, több mint visszafogott személyességének. Jó lenne azonban, ha a könyvtárosok személyesen is megismerhetnének. Szólj hát, kérlek magadról, életutadról, eddigi szakmai karrieredről!

1971 végeztem könyvtár–francia szakon, majd három évvel később az angol szakból is diplomát kaptam, itt az ELTE-n. 1974-ben kikerültem a párizsi Magyar Intézetbe, ahol a könyv- és médiatárat vezettem 1980-ig, amikoris hazajöttem. Ezután az MTA Könyvtárában dolgoztam, itt elsősorban a társadalomtudományi információval foglalkoztam, valamint különböző tudománypolitikai és tudományszervezési anyagokat szerkesztettem, tanulmányokat írtam és ehhez kapcsolódva 1982-ben levelező aspiraturán vettem részt. Az ennek keretében megírt kandidátusi értekezésemet 1985-ben védtem meg, ennek címe *A társadalomtudományi információkereső nyelvi rendszerek nemzetközi integrációja* volt. Az akadémiai könyvtárban végzett munkáimról még azt mondhatnám el, hogy francia tapasztalataimra, kapcsolataimra építve részt vettem egy olyan közös kutatási programban, amely a Francia Bibliológiai Társaság és a magyar szakma közt folyt, ennek eredményeképpen 1984-ben megalakítottuk az MTA Bibliológiai Munkacsoportját amelynek sok éven keresztül a titkára voltam. Több francia–magyar vegyes könyvtártudományi rendezvényt szerveztünk, 1984-től mostanáig. Visszatérve azonban a kandidátusi értekezésemre, a minősítési eljárásban részt vett Fülöp Géza is, aki ekkor lett a Könyvtártudományi Tanszék vezetője. Az ő hívására jöttem át a tanszékre 1987-ben, teljes munkaidejű oktatóként. 1989-től vagyok docens, a múlt év júliusától tanszékvezető. Itt a tanszéken fő feladatomban az volt, hogy az ún. szak-

irodalmi és könyvtári informatikával kapcsolatos oktatást korszerűsítsem, megszervezzem, irányítsam, továbbfejlesszem. 1991-ig főleg tudományos és teoretikus szinten folyhatott csak ez, 1991 és 1993 között azonban nyertünk egy nagyon sikeres és jól dotált TEMPUS pályázatot, amely sokmillió infrastrukturális beruházásra adott lehetőséget. Az én feladatom egyrészt a számítástechnikai infrastruktúra megtervezése, a beszerzések irányítása, az installáció vezetése volt, másrészt – ezzel párhuzamosan – a tanterv modernizálása. Ez utóbbit német és holland kollégák segítségével végeztem, hogy a könyvtári informatika területén is európai szintű, az európai normáknak megfelelő oktatás folyjon a tanszéken. Ennek jótékony hatását a mai napig érezzük. Az én főtárgyam, amely a könyvtári információs rendszerek, a bibliográfiai adatbázisok oktatása, igen hathatós támogatásban részesül a világ legnagyobb szolgáltató központjától, a kimagasló multinacionális vállalatától, a DIALOG Corporationtól. Sok ezer dolláros évi információkeresési keretet kapunk tőlük.

Itt, ezen a területen, persze nagyon jól jön, hogy angol szakos tanár is vagyok, hiszen nemcsak arról van szó, hogy mind az adatházisok, mind a segédletek angol nyelvűek, de arról is, hogy igen sok a közös vonás a parancsnyelvek oktatása és a nyelvtanítás között. Meg persze jól jön a nyelvészeti tudás, a nyelvészeti megközelítésmódok alapos ismerete is.

Nagy elődöktől vetted át a tanszéket és természetesen elsősorban arra lennék kíváncsi, hogy Te mit szándékozol tenni ezen a poszton, hogyan gondold a hagyományokat megőrizni-megújítani, milyen utakat látsz a tanszék fejlődése előtt. Persze az ELTE könyvtári tanszéke nemcsak szakmánk első számú képzési műhelye, de jóval több is annál. Nemcsak diplomás könyvtárosok kirepítő fészke, műhelye, de középpontja a posztgraduális képzésnek is, a PhD-programoknak is, és – természetesen – a könyvtári-informatikai kutatásnak is. Mutasd be, kérlek, ilyen szempontból is a tanszéket!

Három fő területen vannak most közvetlen célkitűzéseink. Az első a tantervi és tantárgyi fejlesztés továbbvitele, egy bizonyos modernizációs folyamat konzekvens és intenzív végrehajtása. A másik igen fontos célkitűzés a hazai könyvtári szakmával való kapcsolatok továbbfejlesztése, magasabb szintre emelése, és a meglévő nemzetközi kapcsolataink hangsúlyos ápolása. A tanterv- és tantárgyfejlesztéssel kapcsolatban több olyan aktuális feladatot is kaptunk, amelyek szinte kényszerítő erővel hajtanak, segítenek engem és kollégáimat ebbe az irányba. 1997-ben lépett életbe az új felsőoktatási törvény, amelynek bizonyos előírásai arra köteleznek minket, hogy radikálisan átalakítsuk képzési formáink egy jó részét. Ezt meg is tettük. Elsősorban az ún. kiegészítő és levelező szakunkat érintette, amelyek idáig három évig, hat félévig tartottak, és igen sokféle diplomával lehetett rájuk jelentkezni. Ezt a skálát a felsőoktatási törvény értelmében le kellett szűkítenünk időben is, a diplomák minőségét illetően is. Ez azt jelenti, hogy ezentúl kiegészítőre csak felsőfokú könyvtárosi főiskolai végzettséggel lehet jelentkezni, az így jelentkezők felvétele viszont meglehetősen könnyűvé vált. Túl ezen, most már nem hat, hanem mindössze négy félévet kell látogatni, tehát a jelentkezők nemcsak időben, de pénzben is nyernek, hisz a tandíj egyre magasabb. Bár azt is meg kell mondanom, hogy ezt a tandíjat a legtöbb esetben a munkahelyek fizetik, finanszírozzák. A másik, amiről szólnom

kell, az ún. szakirányú továbbképzés. Ez a fogalom a felsőoktatási törvény hatálybalépése óta él. Addig ugyanis posztgraduális szakinformaticai és/vagy informatikai szakról beszéltünk, és ennek a szaknak az elvégzése sok esetben mindössze azt jelentette, hogy a főiskolai diplomából egyetemi diploma varázslódott. Nos, ennek a varázslatnak vége, megszűnt az a típusú továbbképzés, amely felemeli a diplomák minőségi fokát. Viszont annál nagyobb intenzitással jelentkezik a továbbképzés mint olyan. Ennek a programját akkreditálni kellett. Jelenleg könyvtárosok és pedagógusok számára meghirdetett, 30 órás modulokból álló továbbképzési programjaink vannak. Ezek értékét természetesen az érdeklődés, a kereslet fogja meghatározni. Persze a továbbképzés annyiban nyilván veszít vonzerejéből, hogy nem emeli a diplomák minőségi fokát. A főiskolai diplomával rendelkezők így természetesen nem erre, hanem a levelező, kiegészítő szakra fognak beiratkozni, jelentkezni. Az informatika iránt érdeklődők, az ilyen területen dolgozók csalódottságát, továbbképzés iránti igényük kielégítését úgy próbáljuk orvosolni, illetve lehetővé tenni, hogy három szakirányra bontottuk a levelező, kiegészítő oktatási rendszerünket. Van könyvtörténeti, informatikai és menedzsment szakirányú képzés, mindháromra lehet jelentkezni. Mivel azonban bizonyos keretszám alatt nem érdemes egy képzési szakirányt beindítani, természetesen a jelentkezők számának függvényében indulnak be ezek a szakirányok. Az az érzésem és a meggyőződésem, hogy a régi szakinformaticai képzés így megújul, modern irányban fog fejlődni. Ugyancsak több szakirányú képzés beindítását tervezzük a nappali szakon is. Mindenképp megmarad a hagyományos történeti képzés, csak hogy a szakosodás két vagy talán három irányba váljon lehetségessé. Könyvtörténeti, informatikai és talán menedzsment irányba. Ezt diktálja mind a nemzetközi mezőny példája, mind a mai igények alakulása.

Fontos itt szólnom arról is, hogy most januárban egy konferencia volt itt az ELTE-n, a Magyar Akkreditációs Bizottság kezdeményezésére, Monok István elnökletével. Ezen az országos konferencián szinte minden hazai egyetemi és főiskolai könyvtárosképző intézmény képviselői jelen voltak, és kidolgoztuk a magyarországi könyvtárosképzés egységes egyetemi és főiskolai követelményrendszerét, egységes tantárgystruktúráját, valamint az ehhez rendelt kredit pontrendszert. Óriási lépés volt ez, hisz ily módon van már egy konszenzuson alapuló egységes országos rendszer, amely a jövőben egyre jobban szolgálja majd az átjárhatóságot. Persze van a törvény értelmében mintegy harminc százaléknyi eltérési lehetőség, hisz minden felsőoktatási intézmény autonóm.

Az ELTE akkreditációja most folyik, tanszékünk számára időközben pozitív eredménnyel lezárult. Ezért összegeznünk kellett az oktatással kapcsolatos összes problémát és eredményt. Az adatokat, információkat, törekvéseket összegző hatalmas, mintegy kétszáz oldalas anyagot – rövidítve persze – a Könyvtári Figyelőben fogjuk közzétenni. Azt hiszem érdemes lesz a szakma figyelmére.

Elmondanám azt is, hogy a kifejezetten könyvtártudományi PhD-képzés Magyarországon csak a mi tanszékünkön folyik, immáron egy éve. Erre bizonyos feltételek megléte esetén lehet jelentkezni, maga a PhD-képzés hároméves. A felvételre jelentkezőknek természetesen számolniuk kell azzal, hogy legalább három-négy igen komoly szakmai publikáció megléte esetén van csak esélyük, de azzal is, hogy a PhD-képzés tandíjai nem csekélyek. Vagy a jelentke-

zónék, vagy intézményének ez több százezer forintjába is kerülhet. És azt is figyelembe kell venniük, hogy hetente egy nap „rámegy” erre, vidékieknek tehát minden héten Budapestre is fel kell utazniuk. Nem aggodalmaskodásból mondom ezt, de talán jobb, ha a jelentkezők birtokában vannak ennek az információnak is.

Második fontos célkitűzésként a hazai szakmával való intenzív kapcsolattartást említettem. Ezen az úton jelentett szerintem fontos előrelépést az ún. „Nyitott napok” programunk. Ennek keretében a magyar könyvtáros szakma, a magyar könyvtári élet jelesei mutatkoznak be. Ezidén a pályázási lehetőségekről, a pályázatok elkészítésének metodikájáról, egyáltalán a pályázati tevékenység tapasztalatairól indult sorozat. De természetesen részt veszünk a szakma minden fontos rendezvényén. Legközelebb a VI. Budapesti Nemzetközi Könyvfesztiválon lesz egy izgalmasnak ígérkező kerekasztal-beszélgetés az MKE szervezésében (*ld. beszámolóinkat erről a 3K-jelen számában, közvetlenül e beszélgetést követően!*). Igyekszünk nagymértékben fokozni részvételünket, jelenlétünket az MKE és általában a könyvtári élet minden fórumán. Részt kívánunk venni, előadásokat vállalunk, közreműködünk. De azt hiszem meglehetősen intenzív a kapcsolatunk az ország számos kisebb és nagyobb könyvtárával is. Már csak azért is, mert hozzájuk küldjük hallgatóinkat gyakorlatra, és nagyon figyelünk a visszajelzéseikre. De úgy is, hogy a magunk tudományos tapasztalataival és ismereteivel bekapcsolódunk ezeknek a könyvtáraknak az életébe, többek közt szakmai tanácsainkkal is. Sok-sok példát tudnék felsorolni, de csak azt említeném, hogy a közelmúltban Magyarországon járt az argentin nemzeti könyvtár főigazgatója. Izgalmas előadást tartott az OSZK-ban, de – mivel egyetemi tanár is – nálunk is járt a tanszéken, itt is előadást tartott. Az egyetem és a nemzeti könyvtár között ez is teremtett egy nagyon is fontos kapcsolódást. Természetesen a legfőbb kapocs a tanszék és a magyar könyvtári élet, a magyar könyvtárak közt az oktatás és képzés, továbbképzés vonalán helyezkedik el. Ezt szolgálja a modernizált kiegészítő-levelező program, ezt a PhD-képzés, hiszen a könyvtárak szakmai, személyzeti és tudományos kérdéseivel függ ez össze szervesen.

A harmadik célkitűzésként a nemzetközi kapcsolatok ápolását említettem. Nos, a tanszéknek mindig is voltak komoly nemzetközi kapcsolatai. Ezeket nemcsak gondosan ápoljuk, de intenzíven tovább is fejlesztjük, méghozzá több ország vonatkozásában is. Egyik kollégámnak sokéves kapcsolatai vannak a gráci egyetem könyvtártudományi tanszékével, így számos közös tudományos program megvalósítására is sor került Grác és Budapest közt, ez a program természetesen továbbra is folytatódik. Annál is inkább, mivel az ELTE-nek kihelyezett tagozata nyílik Szombathelyen, a Berzsényi Dániel Tanárképző Főiskola könyvtárszakán. Nem kell mondanom, hogy Grác még közelebb van Szombathelyhez, mint Pesthez, az együttműködés esélyei így ezzel is növekedtek. De számos más nemzetközi kapcsolatról is szólhatnék. Mind a British Council, mind a budapesti Francia Intézet hathatósan segíti tanszékünket, különböző pályázatok, ösztöndíjak, konferenciákra való meghívások stb. révén. A British Council például a könyvtári menedzsment-képzésben működik közre országos szinten, a Francia Intézet a Frankofón könyvtárosokat igyekszik segíteni. A Francia Intézet és a tanszék közreműködésével alakult meg a közelmúltban a Frankofón Könyvtárosok Szekciója az MKE keretein belül. Igyekszünk távolabbi, tengerentúli kapcsolatokat

is kiépitni. Egy amerikai doktorandusz dolgozik most nálunk, egy hazai kapott oda ösztöndíjat stb. Most építjük ki kapcsolatainkat Maryland Egyetem könyvtárosképző főiskolájával stb.

A tanszék – természetesen – tudományos műhely is. Hogyan alakul a Te és kollégáid tudományos munkássága? És végül, a tanszék kilátópont is. Mire látsz innen, a tudomány fellegvárából?

A tanszék tudományos munkásságáról a már említett akkreditáció keretében részletes kimutatást készítettünk, amelyet itt természetesen nem ismertethetek, mint mondtam, az anyagot publikáljuk. Azt azonban elmondanám, hogy kellemes meglepetés volt ez a számbavétel. A tanszék oktatói igen sok nemzetközi konferencián, szakmai rendezvényen vettek részt, ennek következtében igen szép számú kollégáim angol, francia, német és egyéb nyelvű publikációja. De természetesen sokat publikálunk magyarul is, azt hiszem ilyen irányú tevékenységünk semmiben sem marad el az ELTE bölcsészkarának más tanszékei mögött, pedig – sajnálattal kell megjegyezniem – könyvtári témából ma sokkal nehezebb elhelyezni egy tanulmányt, értekezést vagy pláne könyvet, mint a klasszikus diszciplínák, a filozófia, történelem, irodalomtudomány stb. területén. Ennek ellenére, úgy érzem, és a konkrét adatok is ezt bizonyítják, a tanszék jelen van a tudományos életben, éppen nem lebecsülhető, hanem nagyon is méltó módon.

Azt kérdezed, mit látok innen, a tanszék „kilátópontjáról”. Nos, nem hiszem, hogy lényegesen mást látnék, mint a gyakorlati munkát végző könyvtárosok. Ami engem leginkább impresszionál, az a szakadatlan és rendkívül intenzív technológiai fejlődés, amely valóban gyökeresen átalakítja, át is átalakította már a könyvtári szakmát. Unos-untalan beszélünk arról, hogy a Gutenberg-galaxis bizonyos fokig és módon harmonizál az elektronikus könyvtárakkal, a digitális kultúrával, a virtuális könyvtárakkal stb. Ez persze így is van, de a sok harmonizálásról szóló szöveg árnyékában nem mérjük fel igazán komolyan, hogy ezek az újdonságok milyen hatalmas mértékben alakítják át, milyen drámai módon módosítják nemcsak a könyvtárak munkáját, de az egész társadalmat, amelyet információs társadalomnak nevezünk, ennek a társadalomnak az egész életét. A technológiai kihívások váratlan fordulatok sokaságát jelentik, kudarcokat is, stresszt is okoznak, sokféle nehézséggel, kellemetlenséggel terhelik meg a munkafolyamatokat. A tanszéken folyó oktató munka egyik fő feladata, hogy olyan személettel és tudásanyaggal vértesse fel a hallgatókat, amelyek birtokában azután megkímélődnek a tévutaktól a vargabetűktől, a kitérőktől.

Szóltam a technológiai kihívások kellemetlen és nehézséget hozó árnyoldalairól. A pozitívum dominál azonban. És az a perspektíva, amelyet ez a technológiai fejlődés megnyit. Én például egy olyan adatbázissal kapcsolatos ismeretekbe vezetem be tanítványaimat, amelynek félmilliárd rekordja van, és ezek mögött 90 százalékban teljes szöveggel szolgáltatható dokumentumok állnak. Ha utalok arra, hogy a világ legnagyobb könyvtárában is csak húszmillió dokumentum található, a további óriásokban pedig 10 és 20 millió közötti az állomány, akkor a számok magukért beszélnek. És ez a teljesítmény kizárólag az elektronikus feldolgozásnak és tárolásnak köszönhető. Hadd mondjam el azt is, hogy ebben az adatbázisban a keresés villámgyors, és húsz-huszonöt szempont kombinációjával valósítható meg. A hallgatóim általában meglepődnek, amikor például a hatvan

legjelentősebb amerikai napilap elektronikus verziójában, a teljes szövegek 10–20 éves kumulált anyagában mondjuk egy magyar költőre keresünk, vagy a parlamenti választások visszhangjára, és egy percen belül ebből az irdatlan mennyiségű anyagból mintegy százharminc rekord „jön ki”. Itt valóban hatalmas, civilizációs méretű átalakulásról van szó. Valószínűleg nagyobbról, mint amit a nyomtatásra való áttérés jelentett.

Köszönöm a beszélgetést.

Vajda Kornél

Könyvtárosképzés a hazai felsőoktatásban

A VI. Budapesti Nemzetközi Könyvfesztivál ezidén is meglepte odalátogatóit roppant gazdag és változatos könyvtári-könyvtárosi programkínálatával. Így volt ez tavaly is (ld. 3K, 1998. június), ezidén azonban még fokozottabb módon. Se szeri, se száma nem volt a könyvtári programoknak, aligha akadt olyan érdeklődő, aki egybe-kettőbe bele ne botlott volna, de olyan is aligha akadt, aki mindet végig tudta volna ülni-hallgatni. Már csak azért sem, mert némely programok (akárcsak a vándorgyűléseken) egyidőben, párhuzamosan futottak. E számunkban a gazdag kínálatból háromról, a talán legfontosabb háromról fogunk beszámolni. Ezek élén mindenesetre a *Könyvtárosképzés a hazai felsőoktatásban* című rendezvény, bemutatkozó kerekasztal-beszélgetés állhat. Azért is, mert a könyvtárosképzés, a könyvtárosok oktatása fundamentális problémája szakmánknak, azért is, mert ez a rendezvény egy hosszú sorozat ezidőszerint utolsó, de korántsem záró aktsa volt, de azért is, mert ennyi ilyen rangú-rendű szakember ritkán látható ilyen koncentrációban. A könyvtári-informatikai egyetemi és főiskolai oktatás legtöbb vezetője (tanszékvezetője) volt feltalálható néhány négyzetméteren, és mindegyikük meg is szólalt. De nem hiányzott a beszélgetés résztvevői közül a NKÖM Könyvtári Osztály vezetője, dr. Skaliczki Judit sem, és persze a hallgatóság sem akárkiből állt. (Az oktatók, de egyáltalán mindenki öröme ez a hallgatóság nemcsak rendkívül népes volt, de igen sok egyetemi és főiskolai hallgató jelenlétével is dicsekedhetett. Sokaknak állniuk is kellett: a Műszaki Szekció elnöke, Balogh Margit álmában sem tudta elképzelni, hogy ennyi székre lesz szükség, így azután még olyan – igaz kissé késve érkezett – országos nevek és nagyságok is állni kényszerültek, legalábbis egy darabig, mint Vekérdi László.)

Említettem, hogy a rendezvény egy sorozat részeként koncipiálódott. E sorozat előző darabjairól a 3K olvasói természetesen sok mindent tudhatnak. Lapunk beszámolt az OSZK–KMK által készített könyvtárosképzési koncepciónak az MKE kibővített tanácsülésén megrendezett vitájáról, ismertette mind a koncepciót, mind a vele és körülötte lezajlott vitát (3K 1994. június). De megolvasható a 3K-ban *A könyvtárosképzés helyzete és fejlődési irányai Magyarországon* címmel Debrecenben megrendezett szakmai konferencia számos anyaga is, így mindezekelőtt az ezen a konferencián elfogadott *Ajánlások* nagy fontosságú szövege